

Meddelelsen vil komme i tryk 2. 21

Sandpapir

FABRIK

MERKE

1

FLINT

JOH. M. ARNESEN ^{A/s}

FARVEHANDEL

MALERVARER

En gross og en detail.

Øvregaten 14

Telefoner 11070 — 12408

Godt verktøi er halve arbeidet

Bruk våre MESTERPENSLER av ren Sibirisk børst, og våre Negropensler av ren Kinesisk børst. — Det beste som kan skaffes.

CHRIST. ENGEBRETSEN & SØN

SPECIALFORRETNING FOR MALERE
PILESTRÆDET 27 — ALFHEIM — OSLO

Johan D. Eche & Søn - Rasmus Hansen ^{A/s}

ETABLERT 1838

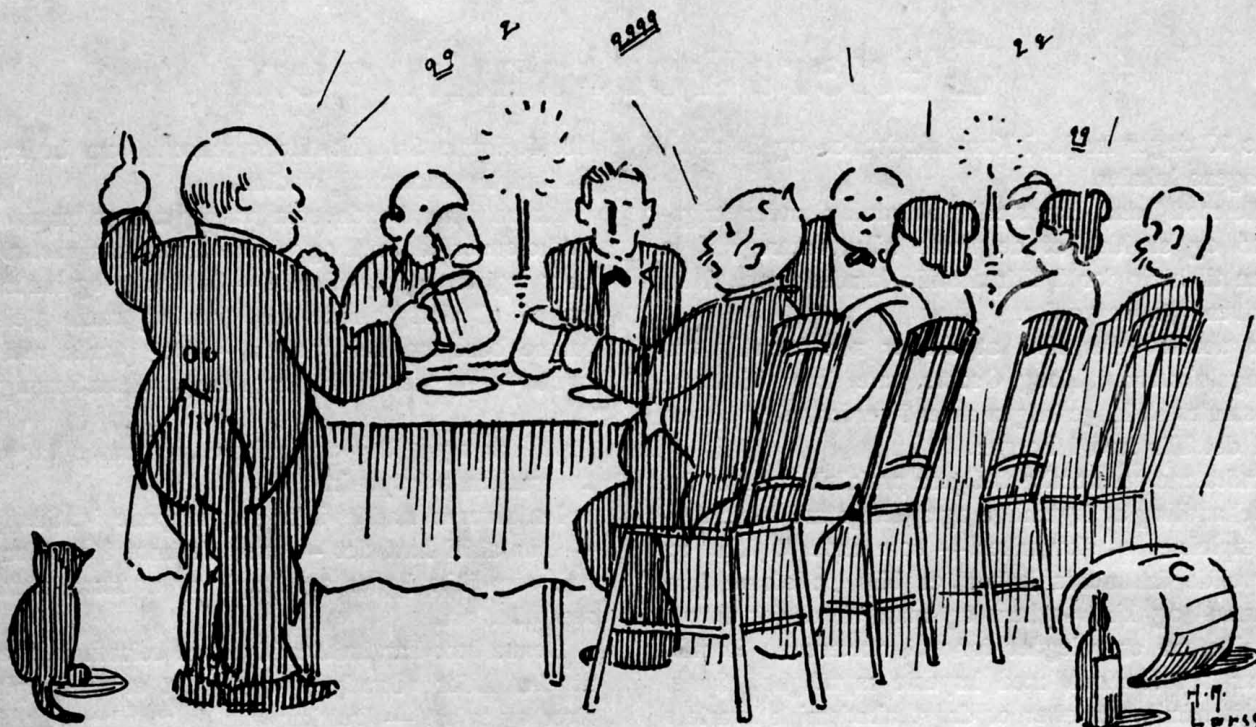
Rullegardinfabrikk — Malerforretning

Blendingsgardiner og Blendingsarrangements utføres.

Magnus Barfotsgate 4 — Telefon 16403.

Den 20. november 1938
var firmaet 100 år.

VELKOMMEN!

Mel.: Tante Pose.

Tradisjon, ja tradisjon, det har vel malerne,
familiefesten holder vi tross rasjoneringen.
Mat og drikke, øl og vin det har vi hamstret inn,
ja på malerfesten spiser vi og drikker godt dertil.

Skjønt iår det mørkt så ut, så har det også gått,
og »Sandpapir« så fint som nummer en det har vi fått.
Ja, »Sandpapir« det må vi ha hvis festen skal bli bra,
da kan vi kose oss ikveld og være riktig glad.

Ja malerne med damene, de feste vil idag,
ja damene må være med når vi vil holde lag.
For damene et høyt hurra, vi skåle vil for dem,
og lever vi til neste år, så møtes vi igjen.

Bløtekaker er bestilt, det gjorde vi ifjor,
men da vi ble for kaker snytt, de kom nok ei til oss.
Damene ble skuffet da, men vær nu optimist,
hvis lykken står oss bi iår, de kommer ganske visst.

Punsjebollen — punsjebollen, den var tom ifjor,
men iår den fylles må tross rasjoneringen.
Kjøpekort og fullmakt måtte vi av andre få,
så vi ikveld en tår kan få av punsjebollen vår.

Henken.

Godt nyttår ønskes våre lesere landet rundt!

Generalforsamlingen

holdtes 10 dager før jul i Kunsthåndverks- og Industriforeningens lokaler.

Dette med kunst har særlig betydning under krigstilstand og skyldes at de fleste håndverkere må ta kunsten til hjelp for å tilfredsstille kundene uten å ha de nødvendige materialer.

Men dermed sies ikke at der er noe kunstig ved foreningslokalene i Kong Oscars gate, hvor håndverkerne samles så lenge krigen raser i verden, eller i hvert fall til det blir fred i Bergen.

Lokalitetene var nemlig tidligere praktisk innredet for naturbehandling av legemlige og sjelelige mindreverdig-hetskomplekser — skavanker — som under trykket av det tyvende århundres kultur, er blitt en større fare enn munn- og klauv-syken, og man vil derfor forstå at lokalitetene er velegnet for sitt nuværende formål. Her var det Haakon, med høyeste myndighet, åpnet generalforsamlingen etter et drøyt akademisk kvarters ventetid for å se om de, som ikke kom, kom. Han redegjorde for dagsordenen og det ble enstemmig besluttet at denne skulle behandles.

Sekretærjobber Ivar leste beretningen om foreningens virke, og høstet herved mange lovord for referatet fra de 51 styremøter, som hadde spart medlemmene for mange medlemsmøter, — de fleste kvir seg nemlig for å møte på møter. — Malvin fant at det ble dyrt for foreningen med alle disse styremøter, og beklaget at medlemmene fikk delta så lite i styrets arbeide. — Haakon påtok seg å bære endel av byrdene ved styrets arbeide, og ifølge instruksjer fra oljeforsyningsnevnden, som aldri hadde skrevet et ord til representanter for Vestlandet, i nevnden, kunne ikke styret i alle saker vente på medlemmene i tider som disse.

Heldigvis er sekretæren ikke bare maler, men også kappsvømmer, hva vi har rikelig erfaring for, sterkt støttet av hva han selv sier om sin dyktighet i årets utgave.

Beretningen ble derfor enstemmig godkjent. Nicolai, formannen i prøvenevnden, ga beretning om rekrutteringen til mesteryrket, som fremdeles synes å ha dragende innflytelse på ubefestede sjeler — idet motet til å gi seg ikast med svenneprøven ikke alltid står i rimelig forhold til resultatet.

Ivar er også kalkulasjonskomiteens formann, og om hans talende referat kan vi bare si, at han kalkulerte til doms etter fortjeneste.

Arbeidskomiteens beretning var uhørlig, og regnskapet stod i status ku, ti der kom ikke en dråpe melk i

det forløpne år. Komiteen anmodet om bedre tider, hvilket ble enstemmig vedtatt.

Kassa Lars hadde som vanlig mange papirer med tallkolonner, loddrett og vannrett, som han påstod skulle bety utgifter og utestående — inntekter og innestående og så til slutt formue med fradrag samt gjeld. Vi kunne bare tro det han sa — det gjorde revisorene også — og derfor ble regnskapene enstemmig godkjent.

At der også i år var innbetalt restanser var dog et overraskende lyspunkt.

Redaktøren hadde ikke regnskapene i »Sandpapir« — har aldri hatt det — men derimot i en liten svart bok som ikke ligner sandpapir av noensomhelst nummer eller art.

Denne bok har imidlertid denne selsomme egenskap at den føder »Sandpapir«, og det et sandpapir som river og svier! — Det kan alle de som har vært i nærmere berøring med det bevidne.

I mange år har dette foretagende gledet foreningens medlemmer og kolleger utover landet.

Halfdan — redaktøren for dette selsomme organ, har i de mange år han uavbrutt har vært altmuligmann i bladet — fra redaktør og forretningsfører til løpergutt — gjort en innsats for foreningen og standen som ikke kan verdsettes høyt nok. Mange sannhetskorn har han forstått å servere oss i en munter tone. Og alt dette gjør han uten blest. — Enst. vedtatt.

Valgene ble som alltid imøtesett med en viss spenning. Haakon ville trekke seg tilbake fra formannsvervet, da han ikke følte seg sterk nok til å gi foreningen den reisning som tiden krevet. — De kandidater Haakon foreslo følte seg imidlertid meget svake, og da forsamlingen enstemmig støttet styrets innstilling, reiste Haakon seg og lovet å bli sittende. — Deretter var det lett å få de andre i styret til å bite på. Selv Ivar bøyde seg for stundens alvor, fulgt hakk i hel av alle de øvrige tillitsmenn. — Dermed var dagsordenen gjennomgått, og nu lød gongongen klar til servering — og i samlet tropp benkedes man om festbordet. Velvillige klipp på kaffikort krydret stemningen og fjernet alle mindreverdighetskomplekser. Mange talte stort om stort og smått, og timeviseren var allerede langt på nedgående da der ble talt for maten, som talte for seg selv.

Da blinket verten — det vil si med lyset — som tegn på at den 48. generalforsamling var bragt til en vellykket avslutning og at tiden var ute.

Godt nyttår!

ønskes Dem med takk for året som gikk -

⁄ Den kemiske Fabrik Norden

DET ER BEVIST

at Mattmur er den ideelle maling for pussede vegger. Den gir en helt jevn matt flate med 2 strøk og anvendes også på fersk puss, idet fuktigheten „ånder“ ut gjennom malingen. Pussen må dog være overflatetørr.

Mattmur plastikk effekter er helt uovertrufne. Mattmur gir en varig og helt vaskbar beskyttelse, idet den forbinder sig organisk med murpussen.

Mattmur er desinfiserende.

Farvene er kalkekte.

Flere og flere bruker mere og mere

MATTMUR

den ideelle olje-kasein-emulsjonsmaling for moderne bygg.
50 grunnfarver - utallige plastikk-kombinasjoner - et rikt utvalg av mønstre.

OSLO A/S MONOPOL LAKK- OG MALINGFABRIKK BERGEN

„Sandpapir Nr. 1“ 21. årgang.

Tradisjonen tro har hittil intet kunnet hindre at »Sandpapir Nr. 1« årlig utkommer som en vårlysning i vintertidens mørke og at festskriftet i år har nådd myndighetsalderen ifølge norsk lov. Vi kan imidlertid ikke påstå at »Sandpapir« har noen myndighet — snarere tvertom.

Det gir nemlig ikke myndighet å surre rundt medlemmene, faget og andre forhold som influerer på dette, når vår søken etter sannheten får uttrykk i de lettferdige vendinger som er »Sandpapir«s vanlige tone, tilrettelagt for familiefesten og humøret. Men »Sandpapir« ville ikke være tro mot seg selv dersom vi bare serverte dessert. Mannfolk vil nok gjerne også ha litt solidere kost, og vi søker derfor etter evne å tilfredsstillende også dette behov og lar enhver forsyne seg av det han kan fordøye.

At festskriftet i år kommer senere enn vanlig skyldes forhold som vi ikke helt har vært herre over, men vi håper tross dette at det blir vel mottatt av våre lesere også utover landet.

Det er gledelig at våre leverandører også i år yder honnør til malerstanden og støtter »Sandpapir« ved sine annonser, selv om leveranseevnen går tilbake, særlig av mangel på flytende stoffer.

Gi meg en april.

»God dag, meister, her har du meg igjen, om de e lenge siden.«

»Nei goddag, goddag, Luripus — ja de e lenge siden — ett år, 365 dager, er en lang tid når du teller dag for dag, og det gjør en vel når en er i din alder. Men ett år er som et pust i evigheten, og der er ingen tidsregning, min gode Luripus.

»Jaså, så du begynner sånn, ka e de no så e tiss — e du blitt hel å like sel?«

»Ja, det er jeg, som jeg alltid har vært, for som du vet, liker og dyrker jeg helheten. Jeg får si som Bjørnson: »Ikke stykkevis og delt, men helt må ditt livsmål være.« — Ja, jeg vet at du har forsøkt på det, Luripus, men hvordan har det seg at »så få betenke vil den store, store kjærlighet, som kom til oss på jorden ned?«

»E de sånn du har de idag, meister?«

»Ja, sådan har jeg det hver dag, far, og sådan får jeg vel ha det til det blir slutt på elendigheten, for engang tar det vel slutt på maktsykens myrderier av bror og søster for begjærighets skyld.

Ja nu kom dette akkurat da vi hadde overflod av allslags levemidler, men der manglet penger vet du, og da blir det gjerne til det at man må slåss for å bli av med overfloden.

Men jaggju er det rart du, nu har vi penger, men

mangler det vi skal leve av? Ja, sådan har det vært oppigjennom alle år, og sådan blir det vel til menneskene lærer å orientere seg innover og oppover — ikke utover og nedover.«

»Ja — men eg kom ikkje her te deg idag for å høre på disse filosofiske betraktningene dine, for eg e en gammel mann, og du e nokså ong, så de der får du og dine bale me. — De har no ikkje vorre annerlissen så lenge eg har levet, å annerlissen blir de vel heller ikkje så lenge du lever — å pokker ska tenke på slikt nokke — ikkje jår de meister, du bare ødelegger deg sjøl! Korfor ska du jårre annerlissen enn andre? Nei far, den går ikkje — du kan'kje tjene penger, når du tenker på den måten, for eg vet ka så teller her i livet, de e penger å atter penger, for de kan du kjøpe deg te alt, meister.«

»Nu tar du feil, Luripus, for sjelefred kan du ikke kjøpe for penger.«

»Ja no ve eg gjerne høre kordan dokker i foreningen har bedrevet det i åre så gjikk, å kordan standen vorres har hatt de? De e no de så intresserer meg mest, for eg liker å følle me tiden ska eg seie.«

»Ja, min gode Luripus, som du kjenner vinteren i år, sådan vet du vel den var også ifjor på disse tider, og sådan får vi det vel ennu et par tre måneder fremover. Du vet krigen brøt ut i september, og da vi kom frem til februar igjen lå der allerede en klam hånd såvel over foreningens arbeide som over arbeidslivet, med prisstigning som vi fikk føle og får føle daglig, tross pris-kontroll og restriksjoner.

Foreningsliv og samhold var slapt i de senere år, som du kan vente når hver mann står og slåss for seg sjøl, som de alltid har gjort, og jeg tenkte »la de bare ta seg ut«. Men nu kan du tro det er blitt en annen lyd. De har oppdaget at foreningen er noe de har bruk for, og sånn er det vel. Når menneskene slåss innbyrdes for eksistensen ser de ikke samholdets nødvendighet — men når nasjonene begynner å slåss, se da — søker individet til samholdets store bud.

Og det kan jeg si deg, at innen foreningens virke vil der skje store ting i den tid vi går imøte — ting som burde vært gjennomført mange år tilbake — men intet skjer før tidens fylde.

Som en liten kuriositet kan jeg fortelle deg at om kvelden den 8. april hadde vi medlemsmøte i den nye Håndverkeren — akk ja — sånn gikk det — at dette nye flotte bygget, som vi hadde kjempet for å få reist — det skulle vi såvidt få lov å sette foten i.

Ja, rart var det. Nesten 4 mestre delte malerarbeidet mellom seg ved etter tur å være billigere enn de andre. Den fjerde skulle nettopp begynne utvendig, da bombene sprang.

Ja, det går igjen — håndverkerne er verst mot seg sjøl — men så var det også økonomien som drev byggekomiteen til å handle slik.

*Et
bedre
nyttår!*

Den 8. april hadde også byggekomiteen møte for å behandle indre saker, og naturligvis var det økonomien det gjalt, for karene så så trøkket ut, da de kom ut i korridoren, hvor vi stod og ventet på å få overta lokalet. — Og jeg kunne ikke dy meg: »Ka e de så e tiss,« sa eg, »e de økonomien så trækker dokker, så bare vent. En dag kommer nokken bomber ovenifra å redder økonomien for dokker.«

Heldigvis slapp huset uskadt fra det hele, som du har sett, men vi kom ut igjen og vernemakten tok hele Håndverkeren, inntil den dag huset gjøres ferdig for våre behov og får en festlig innvielse. Men den dag er det gjerne ikke et nytt hus vi flytter inn i — med gamle ideer.

Da kommer vi gjerne med nytt syn og nye ideer i et hus som allerede har sett meget. For den symbolikk vi har dyrket den må og skal fornyes, og dette må begynne inne i oss selv, for hva er pent og godt eller stygt og ondt for livet. Er du ikke riktig innstillet til livet og mangler samklang med livslovmessigheten, da er det ikke ditt ytre øye som bedrar deg, men det er ditt indre syn som ikke har fått anledning til å utvikle seg.«

»Se så — no ble du høgtidli igjen, meister, å no spårr eg deg om dokker har tjent mange penger i år — for hadde eg vorre frisk på høstparten hadde eg fått arbei, her va jo ikkje en mann te oppdrive — ja disse tyskerne de va gutter så fikk sving på byggingen.«

»Når du spør skal du få svar, og det blir at jeg tror fortjenesten ligger under de siste års normal, for om der er en eller annen som har hatt meget arbeide på ettersommeren, så skal du huske at fra april gikk hele vårsesongen i fløyten, og det er jo vanlig vår travleste og beste tid.

Oljerasjoneringen, som bare lar enkelte få olje og andre materialer som holdes borte fra markedet, har bragt mange i en vanskelig stilling, og alt skjedde så hurtig at noen nevneverdig hamstring kunne det ikke bli.«

»Jamen meister — kordan e den nye olje så dokker arbeier me — eg har hørt han ska være blannet me kval, sel og sill, å då må de vel ble nokke for seg sjøl?«

»Ja — det innrømmer også fabrikken som lager oljen, men som du vet har vi vært med før, og dens

mangler får vi fagfolk rette på så godt vi kan. Men det verste er at der er så lite olje og mange forbud mot å bruke den, at vi snart ikke vet hvor den kan brukes. Men som du vet har malerne vært tusenkunstnere når det gjalt priser, så nu får de vise om de kan kunstene når det gjelder materialbehandling.«

»Ja — men kordan trur du de ve ble fremover i faget — vil der ble mykje å jårre på?«

»Ja, kan der bare skaffes materialer så tror jeg vi kommer til å få det nokså livlig — men forøvrig får hver dag ha nok i sin plage. Vi går nu den lyse årstid i møte, og med den kommer livshåpet tilbake, etter mørketiden, sånn har malerne hatt det alle dager, og sånn har vel alle mennesker det, for mister vi håpet så tror jeg det er ute med oss.«

»Ja, no sa du nokke så eg kan være enig me deg i meister, for håpe har eg levet i, å i håpe kommer eg te leve, og i håpe kommer eg vel te dø, å no får du ha takk for meg — eg kjenner eg må se å komme meg hemover for te pleie denne fordundrende jikten min me Sloan, for no river han så bare de.

Og skulle eg leve te neste år, men ikkje klare å komme ner te deg, så lov meg å ta en tur opp te meg, du vet kor eg bur henne, for eg ska seie deg de meister at eg må ha denne praten me deg en gang for åre, for eg føler de som itt gløtt inn i de så eg allti har intresert meg for, for malerstanden den trur eg e gudbenådet, men tiden forandrer seg å me den menneskene.«

»Nei, nu får du gi deg, Luripus — tiden forandrer ikke menneskene, det er vel menneskene som forandrer tiden, men synes du tiden har forandret seg? Gå hjem og les historie, så skal du se at historien gjentar seg. Menneskene slåss om livsgodene, de blir ikke enig om fordelingen, fordi begjær og maktsyke sitter på første plass. Men først når vi oppdager at vi skal tjene istedetfor å herske over hverandre, først da forstår vi livssammenhengen mellom menneskene, og først da kan vi få den vår i livet som april bringer bud om.

Nu må du ha en god middag, Luripus, og lever jeg til neste år snakkes vi sikkert igjen.«

»I like måde, meister, og lev så vel, og kommer eg te å fløtte, så ska eg sende adressen te deg.«

»Ja det må du gjøre,« sa

Haakaen.

BUNDTMAKER

Kåre E. Krammen.

•PELSVARER•

TELEFON • 16017 • CHR.MICHELSENGT 5 • BERGEN • NORGE •

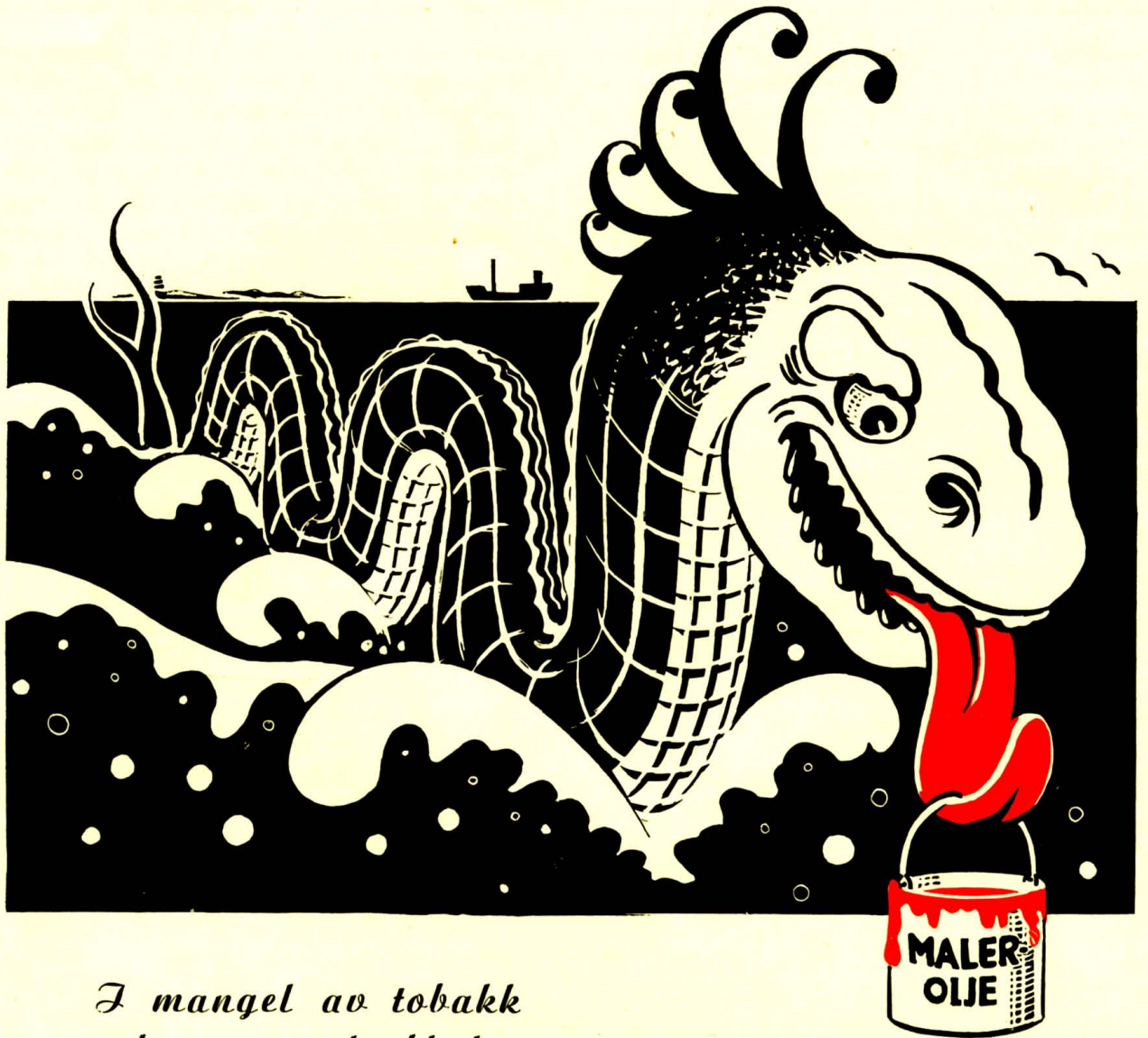

P. O. Dahl

Inneh. Carl Dahl

Chronometer & Urmaker

Vetrlidsalm. 4 Bergen Telefon 16874

*I mangel av tobakk
røker man andre blader,
og i mangel av Libolin
må man bruke andre
maleroljer.*

*Vi ønsker Dem et godt
malt nytt år med*

Lilleborgs

Malerolje "A"

Reiseminner.

Da redaktøren oppfordret meg til å skrive litt i »Sandpapir«, svarte jeg:

»Det er ikke så liketil for meg, — ja jeg mente jeg var for ny i foreningen til det. Men så var Henken der med snasken sin: »Du kunne vel skrive litt om brytekampene dine?«

»Ja, sa jeg, »det kunne kanskje falle meg litt lettere, men jeg trodde ikke det hørte hjemme i »Sandpapir Nr. 1«.

Nuvel, ved nærmere ettertanke ble resultatet at jeg vil forsøke å tilfredsstille begge to.

Jeg kan ikke rose meg av å ha reist utenlands på faget — det satte det skjebnesvangre år 1914 bom for.

Jeg var bare 18 år da jeg i 1912 var ferdig med læretiden. Utlengsel, som ungdom gripes av, hadde grepet meg også, og allerede den gang hadde jeg satt meg i hodet at i 1914 skulle jeg til Kristiania. Ordholden som jeg alltid har vært, skuffet jeg meg ikke selv denne gang heller.

1914 oprant, og jeg arbeidet hos Moberg til først i april. Av ham fikk jeg en hilsen og en anbefaling med til en mester i Tigerstaden. Denne kunne dessverre ikke plasere meg, men skaffet meg plass hos Fladager.

Da utstillingen var åpnet ble det ikke så liketil å plasere alle. Senere fikk jeg arbeide hos Hellum & Pettersen — et verksted hvor jeg likte meg godt. — Firmaet hadde 14 mann i arbeide da krigen brøt ut. En Skiens-gutt og jeg ble holdt til siste bit, og vi to var blitt fine busser, hva jeg senere skal fortelle litt om.

En opplevelse jeg hadde på en arbeidsplass, synes jeg det kan være moro å minnes.

Jeg ble av formannen satt til å spartle et spiskammergulv og et kjøkkengulv. Jeg forstod meget vel at det var en prøve jeg ble satt på.

Gulvene ble bredspartlet etter alle kunstens regler.

Da jeg var ferdig kom formannen og skulle utgyte sin kritikk, men jeg merket straks at han ble litt paff — dette hadde han ikke ventet. Det var nok meningen at jeg skulle døppes, men det ble han som fik døppen.

»Ja,« sa han omsider, »vi er ikke vant med at malere fra småbyene kan spartle, men det er i orden dette.«

Da for der en rakker i meg og jeg sa: »Alle vet vi at Kristiania er landets største by, men Bergen er no den nest største og ingen småby. I Bergen kan alle malere spartle — vi har ingen som kalles slipere, strykere, spartlere eller tapetsere — vi er malere tvers igjennom.«

Så var det Henken som skulle tilfredsstilles.

Denne Skiens-gutten og jeg kom godt ut av det, og oss imellom het vi bare Skien eller Bergen. Han visste jeg var bryter og vi pratet jo meget om dette. I størrelse minnet han meg ikke så lite om Henken sjøl, mellomvekter altså.

Det var ikke fritt for at han temmelig ofte oppet seg med at om jeg var aldri så god bryter, så skulle det være fort gjort å kverke meg, bare han fikk tak i meg. — Men det skulle vise seg at dette ikke var så liketil.

En dag i middagspausen gav han ikke tapt — han skulle kverke Bergen. Jeg har alltid hatt respekt for å ta et tak på bare gulvet, men jeg tenkte, det skal ikke bli meg som får trøkken.

Nuvel — han fikk slippe til med kreftene sine. Det ble en lek som katten og musen, og før katten fikk sukk for seg lå Skien på rygg med beinene i været — et velplasert hodefallsgrep gjorde det av med den stor-snutete Skien.

Gullakken.

Et fargespill.

*Et liv uten farger er intet verd,
det vet vel I malere best.
For farger gir liv i all din ferd
fra daggry til sol går i vest.*

*Du vet du kan velge hva farge du vil
som stemmer med tanke og sinn,
du velger blant regnbuens fargespill
og sier: »den fargen er min«.*

*Og får du i oppdrag å male et hjem,
så velger du aldri i blinde.
Nei, varme og lunhet du da tryller frem,
til glede for dem som skal ferdest derinne.*

*Men ett er der dog som jeg ei har forstått,
hvorfor skal et kjøkken bestandig være
enten bemalet med gult eller blått.
Det skaper en trist atmosfære.*

*Et kjøkken er like så viktig et rom
som stue og sovekammer.
Og er du litt vis, men slett ikke domm,
så nye farger du straks berammer.*

*Ja, kjære venner I har misjonen
å skape en norsk atmosfære,
å stemme an den rette tonen,
som helt igjennom norsk må være.*

*La festen ikveld være preget av
at hver og en som er her tilstede,
tilfulle forstår at tidens krav
er kravet om mere fargeglede.*

a.

Bedre år med

Vi leverer fortsatt følgende kvaliteter:

Nodesti:

for innvendig maling.

Strykning, sprøitning, tapeteffekt.

Nodesti murfasade:

for utvendig maling av mur.

Ett strøk.

Nodesti trefasade:

for maling av trehus e. l.

Ett strøk.

Fabrikanter:

NORDISKE DESTILLATIONSVERKER A.S

Lager i Bergen:

VESTLANDSKE DESTILLATIONSVERK A.S

Telefon 10145 – 10146

BJØRNEGÅRDEN

Telefon 10145 – 10146

Det var dengang.

»Han fortalte det selv i et godt selskap.« — »Hvem?«
 »Henrikken vel!« — »Å han du — han som er litt
 hastig og snar av seg. Jamen hva fortalte han?« —
 »En opplevelse fra de unge år, og nu skal du høre —
 han begynte sånn«:

»Jeg var en gang i konfirmasjonsalderen, og det var
 da jeg gikk for presten. Jeg var 14 år, og hadde fått
 meg en sykkel som jeg skulle øve meg på. — Som
 dere vet er jeg fra Solheimsviken, og dere kjenner alle
 den gaten som i sin tid var hovedinnkjørsel til byen vår.
 Den gang lignet gaten en alminnelig bygdevei, og hadde
 hverken fortåg eller broleggning, men var derimot rike-
 lig forsynt med gasslykter og telefonstolper. Her var
 som regel stor trafikk av kjørende og gående i tillegg
 til myldret av barn og ungdom som holdt til i gaten
 med sitt lurveleven. Denne gaten hadde jeg valgt til
 øvelser i sykling, ti den hadde den fordel fremfor flat
 vei at den gikk i bakke ovenfra og nedover, som alle
 bakker gjør, og er man først kommet seg opp på
 syklen går det jo flott nedover, og fart har jeg alltid
 elsket. —

Så var det en dag jeg kommer susende nedover
 gaten — meget å passe på var der jo, og stø på hånden
 kan jeg ikke si jeg var. Syklen vilde helst gå den vei
 den ikke skulle, men sterk har jeg alltid vært, så det
 gikk jo på en måte.

Da får jeg plutselig øye på presten, som jeg gikk
 og leste hos, nede i bakken, og da tenkte jeg — nu
 får du vise at du kan sykle, og ærbødig som jeg alltid
 har vært overfor prestene, ville jeg naturligvis ta til
 huen og hilse.

Det skulle jeg ikke ha forsøkt meg på, for da tok
 syklen en annen vei, og jeg fikk tidsnok med styringen.

Men snar som jeg er, snur jeg syklen og oppover
 bakken går det med full fart, for hilse på presten fra
 syklen det ville jeg så gjerne vise at jeg kunne. —
 Kommet opp til toppen av bakken snur jeg og nedover
 går det igjen med god fart, men det gikk ikke bedre
 den gang heller, for i det samme jeg skal hilse kom-
 mer en kjuagutt løpende over gaten og jeg måtte svinge
 utenom.

Men alle gode ting er tre — påan igjen, tenkte jeg,
 og oppover bar det. Merkelig nok gikk det stødigere

oppover enn nedover, men det kom seg vel av at jeg
 ikke forsøkte å slippe styret.

Jaja! Da jeg var kommet opp igjen og fikk snudd
 tenkte jeg — nu får du passe på, nu eller aldri. Jo, jo,
 san — dere kan tro det gikk. Der ser jeg presten
 komme, og jeg lager meg godt til. Nervene mine er
 rolig, men svetten silte av meg, for denne syklingen
 oppover bakke hadde gitt meg en kolossal varme i
 kroppen og den måtte ha utløp.

Jeg speider, jo nu nærmet vi oss, og jeg griper til
 huen for å hilse. Men tror dere jeg klarte det? Neida!
 Jeg kjørte i stedet rett inn på fortåget og i fanget på
 presten. Han griper med begge hender i styret og
 hilser med et smil: »Goddag — goddag Henrik!«

Jeg hopper av syklen og andpusten som jeg var får
 jeg fremstammet: »Goddag — herr — pastor!«

»Nu min gode Henrik, så du er ute og sykler?«

»Ja, jeg er nettopp begynt å øve meg, så jeg er
 ikke så stø ennu.« — »Nei jeg forstår det Henrik, men
 med øvelse blir man mester, så bare øv deg du, så
 blir du nok en stødig kar med tiden.«

»Ja øv meg, det skal jeg love pastoren at jeg skal
 gjøre.« — »Ja, adjø da Henrik, og så må du ha en god
 dag.« — »Takk og i like måte,« sa jeg da presten
 gikk og jeg begynte å etterse syklen for å få tiden til
 å gå litt. Jeg var jo litt flau og ville ikke akkurat gå
 sidelengs med presten oppover. For tenk om jeg hadde
 syklet presten overende i gaten, — det skulle tatt seg
 ut? Han hadde gjerne ikke sloppet meg igjennom til
 konfirmasjonen, og litt rystet over hendelsen ruslet jeg
 oppover til kameratene, som naturligvis hadde sett hele
 opptrinnet og overfuste meg fordi jeg forsøkte på noe
 som jeg ikke kunne, men den læren hadde ikke jeg
 noen tro på. Ti presten sa at øvelse gjør mester, og
 de ordene har jeg aldri glemt.«

»Ja men du! Lærte han å sykle?«

»Nei det fortalte han ikke noe om, men han lærte
 i hvert fall som maler og ble en flink mester, og mange
 kirker har han malt og kommer antagelig til å male
 i fremtiden. En sånn liten hendelse i ungdomsårene,
 vet du, kan telle for hele livet, for tenk om han den
 gang hadde revet geistligheten overende, hva da? Ja
 da hadde han kanskje ikke lært som maler og blitt
 mester, og da hadde han ikke fått male kirkene for-
 står du vel!« sa jeg som

hørte på.

KVALITETSBRILLER

OPTIKUS

J. SOLBERG HANSEN

STRANDSHJØRNET

INNG. FRA TORVET

M. J. RASMUSSEN

BLIKKENSLAGERVERKSTED

SVERRESGATE 24 (ved Folkets hus).

Telefon 13373

GODT NYTTÅR!

50 ÅR. 1891-1941

Vår fabrikk er grunnlagt i 1891, og fyller således 50 år i løpet av 1941. Fabrikken blev oprinnelig startet som blyhvittfabrikk, men i de siste 35 år har vi utelukkende produsert zinkhvitt.

Vi takker malermestrene for den tillit de har vist oss gjennom dette lange tidsrum, og håper på et fortsatt godt samarbeide.

Vi vet at vårt fabrikkat

GJERSØE ZINKHVITT

nu ved 50-års jubileet står høiere enn noensinne før i malernes omdømme. Tross de vanskeligheter vi alle for tiden har å stri med, leverer vi også idag zinkhvitt av uforandret høi kvalitet.

DEN NORSKE ZINKHVIDTFABRIK
MARIUS GJERSØE

BRYN

GRUNNLAGT 1891

OSLO

„Norges beste vern og feste er dets gamle fjell“.

Dette dikterens ord er det gått troll i. Bomber og granater kommer ingen vei med grunnfjellet, som snart er det eneste vi kan stole på.

Se bare hva tid det tar for å få et mithull gjennom Ulrikken, hvor jernslangen kan korte sin vei til centralprovinsen.

Men vi har da heldigvis sterke menn her på berget. Blant disse er den færende svenn Kjøde, med flåte på alle hav. Han har en medfødt evne til å lage gull av stein og kull, og har bragt Knarreviken til heder og verdighet, dette millionanlegg som under forrige verdenskrig produserte så lite superfosfat, men mange fårer. — Dette anlegg eter, maler og mikroniserer nu de norske fjell, så det i sannhet kan sies at disse nærmer seg støvets år, og alt dette skjer bare for å spare på malingen.

Ved å tilsette farven 80 % fjell oppnår nemlig våre malingfabrikker å fremstille en fyldig maling uten å gjøre denne dyrere.

I denne malingsforbindelse skal vi heller ikke glemme bergenseren Jebsen, som grunnla en verdensindustri med det formål å gjøre svart til hvitt i ett strøk, og han fikk styrke til dette ved å assosiere seg med fjellets

sterke titaner. I vår billedreportasje idag kan vi se hvorledes et Titanbad lutrer og renser selv niggerbarn så de blir hvit i sinn og skinn som uforfalskede arier.

Under ledelse av triumviratet Heltberg, Weiberg og Sundsbak fikk Bergens-malerne før jul et innblikk i svart til hvitt-kunstens fordøyelsesprosesser. Vi så bl. a. hvorledes Titanverkets veldige visdomstenner knuste, gnog og mol det svarte fjell til grøt, og det var en sann fryd å se med hvilken glupende appetitt fjellet forsvant. Verkets fordøyelsesorganer viste seg å være i god stand, og selv om fordøyelsen ikke fant sted uten knirk kunne vi dog ikke oppdage at der oppstod verk.

I motsetning til hva der er god skikk i siviliserte land ble grøten kokt etter at den var tygget.

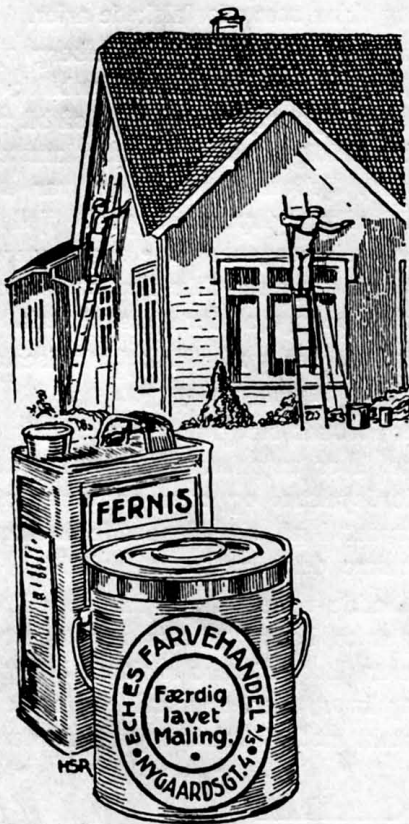
Da steile og hjul er forbudt ble grøten lagt på bånd for å føres til grytene, hvor en passende tilsetning av magesyre fullendte fordøyelsen, og etter en tørreprosess forelå Titan-oksudet i all sin blendende hvithet — med 10 ganger større dekk-kraft enn blyhvitt.

Filmfremvisningen hadde virket i høy grad appetittvekkende, og som gjester benket vi oss rundt festbordene i Håndverkeren, hvor Elnans kjøkken borget for god servering, og hvor taler, spørsmål og skåler bragte den beste kontakt med »Titan«s representanter.

GODT NYTTÅR!

Kongshavn

LIM - & MINERALNÆRINGFABRIK

ZINKHVITT
TITANHVITT
EMALJELAKKER
FERNISSER
PENSLER
ÅDREVERKTØI
TAPETER
LINOLEUM

ALT I GODT UTVALG

Forsøk våre varer,
undersøk våre priser.

Eches Farvehandel A/S

NYGAARDSGATEN 4

Radionyheter 1941.

Melding fra Skansen på bølgelengde 96 0/0.

Januar:

Etter den svære påkjenning malermestrene mentalt og materielt fikk på generalforsamlingen, ble man enig om å forlenge kuldeperioden et par måneders tid, således at medlemmer som ble for varm kan få den avkjøling som er påkrevet for å få den rette balanse resten av året. Det kan også meddeles at styret inntil videre fremdeles vil sitte rolig og se på alt som gærkjødets gang.

Riktig nok mente Ole at vi kunne sløyfe valg, således som regjeringen gjorde for 2 år siden. Men nei — vi holder oss til loven og skal ha et valgt styre.

Vi som stod til valg — både konservative og radikale — måtte bøye oss, så der sitter vi i 2 år til — smart gjort — hva?

Februar:

Kulden fortsetter og malermestrene avholder det omtalte skihopp. Men det store snefall bevirket dessverre et stort mannefall i Fjøsbacken, da underlaget i unna-
rennet var for løst.

Som vanlig avgikk styret med seiren, da det satt inne med opplysninger om hoppforholdene som de andre deltagere ikke fikk vite noe om.

Halfdan, som er en rutinert svingdommer, hadde påtatt seg oppgaven som hoppdommer, så den ting var i de beste hender. Ved den snurrige loddtrekning som fant sted, fikk styret de siste hopp i alle omganger og gikk av med seiren, fordi bakken ble bedre etterhvert, hvoretter premiene tilfalt følgende:

I yngste klasse — 20 til 30 år — ble bare utdelt en 1. premie som tilfalt Nils for god teknikk og stil i svevet.

I seniorklassen — 30 til 40 år — fikk Ivar 1. premie for sine humørfulle, støe hopp og herlige svømmetur i unna-
rennet.

Henrik, som hadde lengere hopp, ble degradert til 2. premie grunnet slurvet stil i tilrenn og sjev.

I eldste klasse — 40 til 50 år — tok Lars første-premien, forsiktig og økonomisk i tilrennet så lengden ble ikke stor, men han var eneste deltager som stod i begge hopp. Haakon fikk 2. premie, da han fikk fall i første omgang etter et hopp helt ned på flaten. Men i annen omgang ble der både lengde, stil og stødighet, og han ble enstemmig tildelt damenes pokal.

Det vellykkede stevne ble avsluttet om aftenen med fest på Stjernesalen, hvor de deltagende stjerner fikk stjerneskudd etter fortjeneste.

Mars:

Kulden evakuerer, det begynner å våres, maleroljen er sluppet opp og man gler seg til en rolig vår etter en travel vinter, for det er rart med det — får ikke malerne de vante 4 måneders pause, så føler de seg ikke vel. Silden er tatt fra havet og sendt til oljemøllene og produktet vil foreligge ut på sommeren. Men malerne er vant til å vente, så det biter ikke på — en dag kommer nok tiden også til oss.

I ventetiden ble vi etter tur innkalt til den nye orden — priskontrollen — hvor man ilegges passende mulkt for lave priser, for enten du gjør det på den ene eller den andre måten blir du alltid påskjønet.

April:

Solen skinner, det er varmt i luften, og mestrene sitter i sine kjellere og ruger på hva som kommer. Redskapene er i orden, og kommer der en ordre er han straks på pletten.

Men hva hjelper det? Uten olje ingen maling.

Å, du lurar ikke den lure maler — der er nok litt igjen etter vinterens rekvisisjoner — la bare ordrene komme og vi skal ennå klare oss ved å spe med litt sul og sild.

Mai:

Det er troens og håpets måned og det klarer av dag. Den nye olje begynner å fylles på gamle kanner. Vi vet ennå ikke om den sjødyre olje skal benevnes B.C. eller W.C., men den skal i hvert fall inneholde vitaminer.

Lys, klar og nesten luktfri er den, men altfor fersk — kleber — ikke tale om, men kom ikke for nær med klærne.

Herdende tilsetninger har malerne i reserve og da blir det en god vare. Gle deg derfor til å svinge kosten og klæ vår by i friske farger.

Det byr også på store fordeler å male i år da lønningene er nedsatt både for svenn og mester. Ikke hefter vi tiden bort med lange forhandlingskonferanser — nei, sånn og sånn skal det være — punktum! Ja, alt er blitt såre godt, og hvem har bruk for mange penger nå da der skal så lite til for å leve?

Bare du tjener til skattene klarer du deg nok.

Juni:

Herlig vær — naturen gir av sin overflod, og alle tar sin ferietur for å nyte den. Bare malerne er tilbake for å gi farge og stemning i de mange hjem før de atter tas i bruk. Polet er lukket grunnet det altfor store forbruk som kortsystemet førte med seg. Men uten pol tror vi byen vår blir grå og fargeløs og neppe frisk som tonene i den »— — nystemte cithar —« fra Ulrikken.

Toppen av

drøighet, finhet og kvalitet når De ved kjøp av

Norsk Grillo/Pauli sinkhvitt

I over 6 år har nu disse to merker vært fabrikkert her i landet.

Den stadig stigende efterspørsel beviser kundenes tilfredshet.

Tross alle fordele er prisen nu den samme som for annen norsk sinkhvitt.

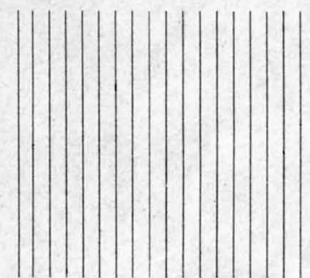
Gjør et forsøk. Og De vil erfare at:

ENGANG

Grillo/Pauli

vil si ALLTID

Grillo/Pauli

FABRIKANTER:

NORSKE
ZINKPRODUKTER A.S

OSLO

*Alle fagmenns
nyttårs-ønske:*

Gjensynet med

Cedrololjen

fra

ALNA CHEM. FABRIKER

Juli:

Det er malernes tur å dra avgårde med fiskestang til elv og fjellvann, hvor der enno er mat å få, hvor ørret, spretten og livlig, kan hales i land og stikkes i gryten.

Da oppdager man at livet ikke bare er telefon, kunder, mas og kjas, olje og farger, pøs og kost, ære og beømmelse, for ikke å forglemme penger og makt.

Nei, livet får sin høyeste utfoldelse når din sjel frigjøres. Ikke til tvang, men til frihet er vi født. Søk ut i det fri — la himlen hvelve seg over deg — og en befriende følelse — et pust av livets mening — vil strømme mot deg fra all naturen.

August:

Atlanten fordamper og driver inn over Vestlandet. Regn og atter regn. Bergen har storvask — støv og rask spyles vekk av naturens store rengjøringsbyrå.

Malerne søker tilbake til den grå hverdag, brunet og herdet av sol og vind, sjelen er stålsatt og sund av det frie liv.

I byen med det vekslende vær og den rene luft tar vi atter opp kampen for dagen i dag og i morgen — tar vanskeligheter med humør og ser lyst fremtiden imøte. Hva gjør det om du olje i pøsen mangler, når du bare har olje på lampen og guddomsgnisten ikke slukner.

September:

Oljen strømmer fra Martens store »silloanlegg«, alle tiders beste sjødyrolje — vitaminrik, luktfri og klar — like fortreffelig til smør, hermetisk eksport og maling.

Ordrene strømmer inn på maling av forretningslokaler fra kjeller til loft før nye varer kommer inn. Nå er alle varer utsolgt og tilkomsten for malere er så gunstig som aldri før. Penger kontant uten trubbel, med faste oppmålingspriser uten anbud, og merkelig nok blir der fortjeneste av det — men hva kan du bruke pengene til når alt er utsolgt?

Oktober:

Malermestrene holder landsmøte i Misjonshuset. På grunn av 100 % organisasjon og mange representanter måtte vi ha et lokale med mange gallerier.

Begravelseskassen var den eneste som stod på dagsordenen, og Fredrikstad foreslo den begravet. Forslaget ble begrunnet med at nå når malerne har råd til å begrave seg sjøl, hadde man ikke bruk for noen kasse. Forøvrig var der ingen malere som tenkte på å dø i tider som disse. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Fredrikstad-representanten foreslo videre at når vi nå hadde begravet kassen kunne vi like godt bruke pengene til et pent gravøl og han for sin del hadde hørt at den »Svingoljen« de hadde i Bergen var særs god,

og lang vei var det ikke heller — bare rundt hjørnet til Hotel Norge. Også dette ble enstemmig vedtatt, for som dirigenten sa: »Når det gjelder å begrave, da er vi med.«

Dermed var landsmøtets forhandlinger avsluttet, og aldri har vi opplevet et så enstemmig landsmøte om så viktige saker.

November:

Været holder seg merkelig varmt, oljen begynner å harskne og det dabber av med arbeide. Er det lukten som er årsak til dette, eller hur, som svensken sier?

Da kommer årets store overraskelse i posten. Et sirkulære meddeler at Lilleborg i den nærmeste fremtid sender i markedet en syntestisk linolje av beste kvalitet, som i henhold til en ny oppfinnelse kan selges for 5 % av sitt fremstillingskostende.

Da fabrikken ved vidtgående eksperimenter vil søke å komme nærmere ned til en nullpris, vil oljen få navnet »Nulloljen«. Et hvilket som helst kvantum kan leveres, og ordres bedes innsendt omgående for hurtig levering, således at den nye arbeidsdag i vårt land kan begynne.

Tiden er inne for den nyorientering vi har gått og ventet på. Tenk, vi får olje til nullpris, og da kan jo også vi arbeide for nullpris og hva da?

Da når vi det som var livets mening.

Alle ting er til for deg, og når du skaffer nok av dises livsfornödenheter kommer nullprisen — men hvis du ødelegger varene for prisen sin skyld? Ja, da lager du et Sodoma.

Desember:

Vi nærmer oss jul og mørket ruger atter over land og sjø! Malerne er opptatt med å pønse ut hva de skal by til julebordet i dette kampens og nyskapingens år. — Langsomt er vi tilvant manglernes mangfoldighet, men denne gradvise tilvenning har ikke kunnet ta vårt malerhumør, og dette skal forsvares til siste bit. Farver har vi fremdeles på lager, og mangler noe får vi god kulør av godt humør. Godt ord er bedre enn mange fraser. Når solhverv hjertene griper, finner det bunn og binder.

Har du sådd i den rette jord, vil du også se de frukter vokse du har kjær.

Året rinner, tiden stanser ei. Du lever og gråner, livet synes deg kort, og lite fikk du utrette. Men du har sikkert fylt din plass her i gråheten, og den som vil dømme deg bør først se seg sjøl i speil.

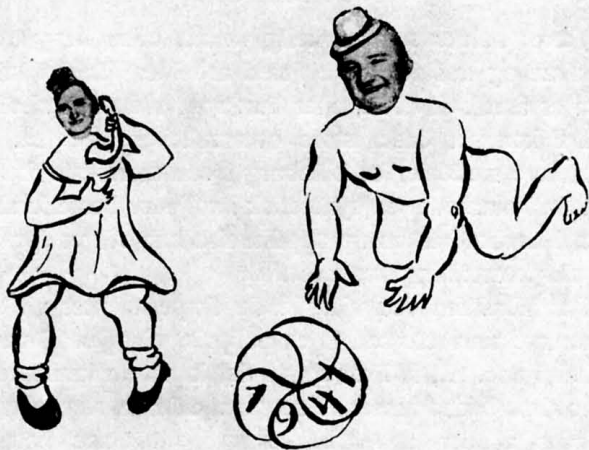
Ha takk alle som dette lest har, og synes du tonen var noe rar, så skal jeg betro deg at dette skrevet har

Radioten.

Økonomens ilddåp.

Til den tradisjonelle fest ved det konstituerende styremøte glemte formannen å invitere styrets damer, som skikken har vært de senere år.

Der var stor jammer i damenes leir over dette, og for å bøte på sin ugjerning mente formannen at vi måtte lage en spleisefest for våre hjemmesittere.

Sjøl spøttet han mest i kassen for sin skjendige dåd, og tid og sted ble bestemt.

Lørdag 1. februar stevnet vi som avtalt mot Nordre Skogvei.

Da vi innfant oss var økonomen ikke tilstede, og fruen betrodde oss at han hadde hatt det svært travelt ute på »Duddelidei« om ettermiddagen.

Da sekretæren med sin gemalinne endelig kom, viste det seg at de hadde vært en tur i mørkeste skogen, men der var ingen som hadde sett dem — hm?

Vi marsjerte så til bords og overraskelsene kom slag i slag. Bordet var pyntet med blomster og tylldekkete lys, men det beste av alt var de av verten komponerte bordkort, som med en gang bragte stemning på toppen.

Vi ble festlig servert god mat og drikke, den ene rett avløste den annen, vertinnen hadde det travelt med å påse at fatene var fylte, og verten gikk sin kone tilhånne som den fødte kelner.

Taler ble holdt i lange baner med mange vakre ord til våre damer, men mest til fru Aasen, som for anledningen var klædd i nasjonalbunad.

Senere ble der ryddet til dans, og alle svinget seg som best de kunne. — Håkon smilte og nikket, hevet sitt beger og var så vel fornøyet hele kvelden — han

skjen søm en sol. — Lars klappet formannen på skulderen og syntes han var en gild kar som delte litt av overskuddet med oss, »men det skulle ingen vite,« sa Håkon.

Gullakk'en fortalte sannferdige historier fra læreguttdagene hos redaktøren, og viste seg å være et godt skronemakeremne.

»Faren« holdt taler i det vide og brede, og han var forundret over at økonomen ikke hadde gitt livstegn fra seg hele uken, og var skuffet over at han ikke var blitt tatt med på råd. Men nu forstod han at vi kunne bruke økonomen.

Henken fortalte at fra første stund han ble pålagt å ordne denne fest, hadde han ikke fått tid til å arbeide. Han hadde bare tenkt og tenkt på at denne fest måtte bli vellykket, og nå først var magen hans komt til ro. — Så bad han oss inn til enda en overraskelse i de sene nattetimer, nemlig lutete nakker med poteter og deilig smeltet smør — spør om det smakte!

Halfdan mente at nå fikk vi gå hjem før Henken gav fra seg alt som han hadde i matboden.

Da ville Nils, som hadde vært taus hele kvelden, også ha et ord med i laget, og han preiket om samarbeidet, særlig hos vertinnen og verten som hadde laget denne hyggelige kvelden for oss. — »Faren« begynte å leite etter klærne sine — han skulle visst snart ut på nye eventyr, og snipp snapp snute, så var den kvelden ute.

Paul Maler.

Ingeniør G. GRAN

utfører alle slags
ELEKTRISKE ARBEIDER

Fra rosenes leir.

Hvis — jeg var malermester —

ville jeg stå i Malermestrenes Forening, betro alt til min kone, og ikke i siste liten si jeg skal på møte, for da er alt så meget verre å ordne.

Så ville jeg aldri stå på alle hjørner og diskutere kollegers priser, hvor billig de er, og godte meg over at det nu er siste sprettet han gjør — ville heller i den stille tid pusse litt opp hjemme, slik at alle kan se at jeg er malermester.

Så ville jeg at alle forenings- og komitémøter begynte presis og sluttet så tidlig, at jeg kunne nå konen med en kino eller en frisk spasertur, eller litt hygge hjemme, for det er ikke så hyggelig å ligge under dynen alene, når der egentlig skal være to — ville heller unnvære kaffe på sengen dagen derpå.

Og så skulle min kone være medlem av dameforeningen, og helst i styret, slik at hun kunne få istand en fest hver måned, for det har jeg råd til, jeg som holder de priser vi har bestemt i foreningen. — Så ville jeg at »Sandpapir Nr. 1« skulle bli ukeblad og at redaktøren opprettet en kvinneside, slik at konens gullkorn kunne blandes med mannens pimpstenskorn.

Og så ville jeg arbeide for å få en formann som ikke brukte snus-fornuft, en kasserer som var litt slankere enn den nuværende, en sekretær som kan skrive, en økonom som er økonom og en varaformann som kunne bli formann.

M. — — — —

*

Innsenderen har virkelig mange gode forslag, som selvfølgelig ikke alle er like gode, og vi fester oss i øyeblikket særlig ved forslaget om en kvinneside. Men bare en kvinneside blir noe ensidig, og i strid med »Sandpapir«s retningslinjer som er å ha kvinnen med på alle sider. Vi retter derfor en appell som sier seks til våre kvinner om ikke å sette sitt lys under en skjepp, men i likhet med ovenstående innsender-inne å gi oss rikelig av sine gullkorn. Dette ville bli til stor hjelp for redaksjonen som har tenkt å la neste utgave trykke med det dobbelte antall sider.

Jenny Røisæth

Sy- og tilskjæveratelier

Handelen og Sjøfartens hus

Det syns hoor Mesteren har brukt kosten!

**Andersen &
Engebreetsen**

Farvehandel, inneh. Andreas Wohl
Pilestredet 10, Oslo. Tlf. 10726 14739

Ennå har vi saker å utruste ham med.

Konkurransen om „Det stigende fond“

I disse dager oversvømmes landet av et lite reklamehefte med tekst på versfotter og med tegninger i steinalderstil utført av Kain da han ble voksen. Det dreier seg her visstnok ikke om noen kunstnerisk forfalskning, og tegningene må derfor ansees å være gjengivelse av de eldste forsøk som er utført med hensyn til billedlig fremstilling av skapningens mest fullkomne skapning.

Versene derimot kan ikke være skrevet av Kain, fi de er preget av et mer fremskredet kulturstadium. — De ber nemlig om penger — som ikke var oppfunnet på Kains tid — og forteller at i 1934 kom der inn 2 500 kroner i gaver, og denne sum ble kalt »Det stigende fond«.

Men her må trykkfeillsdjevlen eller andre ha vært ute og gått, ti »Det stigende fond« ble opprettet 17 år tidligere, nemlig i 1917. Ved nærmere ettersyn viser det seg imidlertid at det er andre som har vært ute og gått, nemlig Håndverkerforbundet som har tatt opp konkurransen med Bergens-malernes »Det stigende fond«, og vi som trodde vi skulle ha fondet for oss selv?

Her må det imidlertid spille inn at vi er underordnet Håndverkerforbundet, og derfor blir betraktet som underordnede. Dette har ofte gitt seg utslag bl. a. i bygningstapetsersaken, hvor et trangsynt gammelmannsstyre i Oslo forsøkte å slå bein under malerfaget.

Men lover og forordninger har liten betydning når de er i strid med det praktiske liv, og i Bergen vil — tross alt — tapetsering tilhøre malerfaget, både nu og i fremtiden. Og »Norges Håndverk« er fremdeles sperret for alvorlige innlegg om bedring av håndverkernes økonomiske kår. — Nei, nu må vi visst komme tilbake til reklameheftet hvor forbundet ber om penger til arbeide som vi ikke er helt enig i. Der står bl. a. at forbundet aldri har vært så pengelens, som etter at det fikk Det stigende fond, og da synes vi det er en tilsnikelse å kalle det et fond.

Man må derfor tilgi at vi har større tillit til stigningen i Bergens-malernes stigende fond, som er av eldre dato og administrert med stor dyktighet, og vi vil anse det som en fordel om forbundets fond kommer inn under samme administrasjon.

Da vil vi føle oss forvisset om at Det stigende fond ikke faller.

HARALD PEDERSEN - BERGEN
EIENDOMSMEKLER

Omsetning av eiendomme.
Ordning av bygge- og pantelån.

Rich. Nordraaksgate 4 Etablert 1915 Telefon 16495

Meddelelse nr. 210 til Norges Bank.

Vår meddelelse ifjor gav en oversikt over almene forhold som øver innflytelse på arbeidsutbytte og leve-måte.

I forbigående påpekte vi bl. a. den uheldige innflytelse sukkerbeskatningen medførte på folkets levekår, men da den ærede bank ikke kan sees å ha tatt våre uttalelser ad notam i sine meddelelser, tillater vi oss påny å påpeke saken og gi nærmere detaljer.

En middelstor familie bruker, under normale forhold og normal pris, ca. 100 kroner årlig i sukker, og herav utgjør tollskatten ca. 66 kroner.

Handelsavanse til grossist og detaljist for tollutlegget setter vi minimalt til 10 % lik kr. 6.60. Inntekts-skatt til stat og kommune ca. 20 % av de 100 kroner blir 20 kroner, idet samfunnet også tar skatt av tollens som er betalt.

De anførte beløp gir altså til resultat, at av de 100 kroner arbeidsutbytte mister produsenten kr. 92.60, som følge av vår skattepolitikk, og til eget bruk beholder han bare kr. 7.40 i realverdi.

Norges Bank sender ved hvert årsskifte sin veiledende oversikt til næringsliv og myndigheter, og vi tør henstille til den ærede bank at den i sin oversikt bekrefter sannheten i »Sandpapir«s fremstilling.

Vi tviler ikke på at dette hurtig vil vekke det slumrende folk av dvale, fra Lindesnes til Nordkapp, således at de brutale metoder samfunnet bruker, for å ta lønnen fra dem som arbeider, øyeblikkelig kan fjernes.

Skulle den ærede bank på enkelte punkter være i tvil imøteser vi Deres meddelelse om dette, og vi vil beredvillig stå til tjeneste.

Da markedsberetning for malerfaget i Bergen er tilstillet den ærede bank ad annen vei, er det unødvendig å gjenta den her.

Forøvrig kan vi opplyse at »Sandpapir«s søken etter sannheten gjør det nødvendig å ta vår økonomiske kulturs kaos opp til undersøkelse punkt for punkt.

Derved klarlegges økonomiske meningsløsheter bedre enn ved de populære oversikter våre videnskapelige økonomer gir, når de overfor almenheten uttaler seg om økonomiske forhold.

Vi er takknemlig for denne anledning til å la vårt hjerte og vår innsikt tale, og tegner

med høysinnet aktelse

»Sandpapir Nr. 1«.

Værvarslingi på Vestlandet

og Fløistangen er under de rådende forhold satt ut av funksjon, og vi har derfor ikke anledning til å gi våre lesere noen meddelelse.

Titan Co. A/S

Brygger det opp til laverere bryggerpriser?

Ved misbruk av mat og drikke er helten ingen ting. Ifølge denne nye utgave av et gammelt ord har Grimstad bystyre nektet alt salg og all servering av øl. — Under debatten ble det bl. a. uttalt at når ølet går inn, går vettet ut.

Dr. Smith opponerte og sa, at øl var like meget næringsmiddel som nytelsesmiddel. Han meddelte videre at på Grønland døde nordmennene i det 15. århundre av mangel på øl, som etter forholdene var deres eneste kilde til de livsviktige B.-vitaminer.

Det er mulig at doktorens forfedre levde på Grønland og var vidne til hvorledes nordmennene den gang døde, og at en beretning om dette er meddelt slekt etter slekt inntil doktoren på det minneverdige møte i Grimstad bystyre gjorde almenheten delaktig i sin hemmelighet. Dermed er det imidlertid historisk begrunnet at vitaminer har større betydning for livet enn andre miner, som f. eks. hornminer.

Da departementet fikk underretning om dr. Smiths meddelelse ble det derfor øyeblikkelig utstedt en forordning som nedla forbud mot å stanse salg og skjenkning av øl, hvorefter også Grimstad har å rette seg.

Men muligheten av at ølet blir billigere skyldes dog en helt annen forordning, nemlig den at aksjeutbyttet skal begrenses til 5 prosent.

Hvor skal nemlig bryggeriene da gjøre av de store overskudd, som skyldes statsstøtte fra de mange kunder, dersom overskuddet ikke fordeles ved lavere ølpris?

Man vil steile ved uttrykket — statsstøtte fra de mange kunder — og vi skylder en forklaring. Ølavgiften som betales av våre bryggerier er 30 øre pr. liter, mens utenlansk øl er belagt med 90 øre pr. liter.

Derved kan bryggeriene ta inntil 60 øre literen mere enn ølet er verd, uten at konkurransen fra utlandet blir følelig.

Ved produksjon av 2 millioner liter øl årlig, utgjør dette en overpris av mer enn 1 million kroner, eller langt mer enn et bryggeris samlede lønningskonto.

Overført til vårt eget fag vil dette si at *staten* sikrer mestrene 5 kroner pr. arbeidstime istedetfor 3 kroner, eksklusiv materialer, som er gjeldende tariff.

Forordningen om begrensnings av aksjeutbyttet, gir oss derfor all mulig grunn til å tro at det brygger opp til lavere bryggerpriser. Etter hva vi har bragt i erfaring fra vel informert hold vil lavere ølpriser bli gjennomført fra 1. mars, og det vil være våre medlemmer behagelig å vite at vi av den grunn har henlagt

familiefesten til denne dato. Ti selv om vårt ølforbruk ikke er stort er vi nok enig om at ølet krydrer vårt festmåltid på en behagelig måte. Denne oppgave hadde ølet også i gammelt norsk kosthold, og det kan være passende å avslutte denne epistel med den muntre sangen om bonden som skulle ner etter øl:

Der var en god gammel bondemann
han skulle ner etter øl
han skulle ner etter øl
han skulle ner etter øl, etter øl, —
etter trallala — la hopsasa
han skulle ner etter øl.

Til konen kom der en ung student,
mens mannen var nere etter øl
mens mannen var nere etter øl
mens mannen var nere etter øl, etter øl,
etter trallala — la hopsasa
mens mannen var nere etter øl.

Han kysset først hennes rosenmunn
og kysset ømt hennes kinn,
de trodde han var nere etter øl,
de trodde han var nere etter øl, etter øl,
etter trallala — la hopsasa
de trodde han var nere etter øl.

Men mannen skjult bakom døren stod,
han så hvor det hele gikk til,
dokker trodde eg var nere etter øl,
dokker trodde eg va nere etter øl, etter øl,
etter trallala — la hopsasa
dokker trodde eg va nere etter øl.

Han tok studenten og konen med
og hev dem begge på dør,
og så gikk han ner etter øl,
og så gikk han ner etter øl, etter øl,
etter trallala — la hopsasa
og så gikk han ner etter øl.

De malerne?!

To kolleger møttes og den ene spør: »Har du hatt noe arbeid for vernemakten?« — »Ja, ka e de då?«
»Jo, eg har klart å skrive notaen sånn noenlunde, men ka ska eg skrive under, for før vet du vi skrev S.E.&O.

»Å de ikkje farli,« sa den andre. — »Skriv G. & G., de gjør eg!«

»Hva skal det bety da?«

»Går det, så går det.«

Conditor Reimers leverer kakene til festen.

Aktiebolaget
Kritbruksbolaget i Malmö

*Kjøp norske
 Kvalitetsvarer*

Kappsvømming i Vågen.

»Ka ska eg skrive om« sa eg te redaktøren, då han ba meg skrive te »Sandpapir«. Han svarte bare: »Skriv om nokke a de verste du kan huske utenom evakueringen.«

Ja, då må de ble om Vågsløpet, så eg engang va me på. —

Vi satt 4 karer en lørdagskveld i en hytte å spelte kort, å manglet ikkje nokke. Ut på kvelden, då vi hadde fått nokken gamle under vesten og følte oss sterk og ong, kom den ene te å seie: »Du klarer ikkje å svømme Vågen under 25 minutter.« — »For nokke tøys,« sa eg, og så veddet vi.

Løpet skulle gå søndagen, 8 dager etter, og treningen skulle begynne når robberten var klart. Heldigvis ble vi ikkje ferdig før i femtiden, så treningen ble ut-satt til neste dag.

Men neste dag va'kje der nokke te friske på me, å me kolsinger i kroppen utsatte eg treningen te tirs-dagen. Då eg kom ner i Sydnes va der et par hundre som lå og trente, så de ble bare me en dokkert, og det samme gjentok seg torsdagen. Men fredag skulle det ble alvor, å då bar de te Nordnes.

Der svømte eg bare 500 meter å då va eg nesten ferdig.

Så kom søndagen. Eg va ikkje høg i hatten — det hjalp jo litt at det pøsreinte — og sammen med ma-dammen å de stolte avkom gjikk eg te Skoltegrunnen.

Då eg hadde fått kledd av meg og smort inn alle deler me kokusfett, ble vi oppropt nere på kaien.

Kem andre enn Isak'en va der å så på, og den trøsten eg fikk av han var bare: »Stakkars deg!«

Ja — så bar det løs. Eg så innover te Torge — å gå kor langt de såg ut — men veddemålet, og den stolte poden så ventet derinne, ga meg mot.

Etter å ha svømt 300 meter, kjente eg nokke underli gli ner over bryst og mage — »uff!« Der hadde eg de på foten. Eg stanste for å se — å tenk, så va de bare et av Smithen sine langebrø så va komt på rake-dis. — Så videre en 50 meter å eg måtte stanse igjen, for eg hadde fått et trulleband over hovve å den ene armen. Her e de vist best å ta brystsvømming for å kunne se litt mer, tenkte eg. Å gla va eg, for utenfor Bergenske måtte eg ta en avstikker forde der lå en pusekatt i løipen min.

Ure på Bergenske viste at eg hadde brukt 10 mi-nutter — altså go tid — å eg bestemte me te å holle nærmere land.

Men utenfor Friele så eg nokke, ja kor eg såg va de de samme.

Ka skulle eg no gjorre? Der va'kje anen rå, eg måtte gjennom, å så la eg meg på rygg å svømte me alle krefter 200 meter te eg fikk se ure på Tyske-bryggen — 18 minutter va gått.

Her va litt bere vatten — bare nokken brettstomper å dø fisk.

Men no nærmet eg meg måle, å de siste 100 meter tok eg rolig — eg såg at eg klarte veddemåle. De hjalp lite at madammen og poden skrek seg hes på meg å va irritert forde en av reserven hadde tatt meg inn å gjikk forbi. Eg kom inn 12 sekunder under tid — ble halt på land og gratulert. Eg enste ikkje nokken ting å ville bare et visst sted.

Badeklærene lå eg igjen ombord i »Stavanger I« — for sikkerhets skjyld — å så gjalt de å komme på de visse stede, så va badekare heme.

Men då ristet piken på hovve å sa: »Nai detta skjyner eg ikkje, no har han loge ei hal time i vatne å jagu ska han lauga seg meire!«

Men de vet eg, at i Vågen går eg aldri mere.

Faren.

Stort utvalg i moderne

Eskepost - Fyllepenner
Spillkort - Bridgeblokker
Menyer - Innbydelses-
kort, bordkort, visittkort.

ED.B. *Gjertsen*
BERGEN

BOKHANDEL — PAPIRHANDEL
BOKBINDERI — BOKTRYKKERI
FORLAG — ESKEFABRIKK

Telefoncentral 17766

Diffusin er vannfast smittefri emulsjons-
maling for mur, tre og papir.
Spesielt for nye murbygg.

Leveres i 42 kulører.

Furi

Fyribeis - Det ideelle strykemiddel
for nye og rå materialer.

Diffusin og Furi
Fyribeis føres av faroehandlerne.

Åsheim & Midtgård %s

Sosialøkonomene har ansvaret.

Ved den nordiske konferanse av økonomer i Stockholm 1921, berørte en av deltagerne jordspørsmålet. En eldre professor reiste seg da og uttalte at i Sverige hører det ikke til god tone å omtale jordproblemet. — Et sådant synspunkt er neppe betryggende for økonomisk forskning, men det medfører uten tvil en behageligere omgangstone i gode kretser om man unnlater å røre ved sosialøkonomiens ømme byller.

Norske økonomer er neppe enig med den gamle professor, men de mest fremtredende er fastlønnete offentlige embetsmenn med tildels meget omfattende pliktarbeid. Det er da meget rimelig at de delvis må bygge videre på det dogmatiske grunnlag som de fikk i ungdommen, og ved universitetene har man nok liten direkte føling med den jernhårde virkelighet i arbeidslivet.

Det økonomiske problem er det alvorligste som reiser seg i vår tid, og en lærestol i fri økonomisk forskning kan nok vise seg nødvendig, en oppgave som ligger meget vel tilrette innen rammen av Christian Michelsens institutt.

Våre sosialøkonomer har moralsk ansvar for læresetninger som tildeles studerende ungdom i våre skoler — læresetninger som øver innflytelse såvel på den enkeltes livssyn som på samfunnets videre utvikling. — Disse læresetninger skal kaste lys over krefter i det økonomiske liv som virker bestemmende på de almene levekår, og almenheten har derfor krav på at de fremstilles klart uten fortelser som kan bidra til misvisende oppfatning av de virkelige forhold, således at de er i overensstemmelse med en fremadskridende økonomisk forskning.

Derfor kan betydningen av en sådan fri lærestol vanskelig overvurderes, ti, i motsetning til de rene naturvidenskaper, vil herskende stemninger og rettsforhold øve en sterkere innflytelse på den offisielle sosialøkonomi enn det er forenlig med videnskapelig verdighet.

Jeg vil tillate meg å belyse denne påstand ved utdrag fra en av de anerkjente lærebøker, som benyttes ved våre høyskoler, og innleder med følgende som alle kan være enige om:

»Når vi kan produsere nok til alle, hva er det da som hindrer oss i å gjøre det? Og når der er etterspørsel etter varer i en grad som gjør det vanskelig for produksjonen å holde følge — hva er det da som bringer dette forhold til å snu seg heit om?

Det er klart at dette misforhold fra et rent økonomisk synspunkt er helt irrasjonelt, og det er forståelig at konjunkturproblemet er blitt det økonomiske livs store gåte.« —

Deretter omtales de mange forsøk på å forklare årsaken til de økonomiske kriser. Dette opptar 13 sider i boken, men ikke med ett ord omtales det mest typiske

ved høykonjunktorens prisutvikling — at jord- og råstoff-priser har tendens til å stige hurtigere enn prisen på ferdigvare, til fordel for råstoffkilder og annen begunstiget jordeiendom men på bekostning av produsentene som på toppen av en høykonjunktur må se at råstoffprisen er steget høyere enn det kan bli dekning for ved salg av ferdigvare, når lagrene er fulle og omsetningen synker. Da vil det vanlig avhenge av bankenes nåde, om produsentene kan ri stormen av og få betalt sin varegjeld.

Dette er en enkel og naturlig fremstilling av kjernepunkter i kriseproblemet, hevdet av mange økonomer, men uten tvil skikket til å bringe forvirring i de læresetninger som tildeles vår ungdom.

Muligens av samme grunn får vi heller ingen fyllestgjørende forklaring om årsaker til den eventyrlige prisstigning på jord i sentrum av storbyer. Intet om at disse store grunnverdier er en følge av den mangedobbelte produksjonsevne og tidssparende betjening som samarbeidet mellom storbyens befolkning medfører, spesialisert i tusener fag og bransjer, alltid parat til gjensidig tjeneste. Dette eventyrlige samspill mellom ånd og hånd i byenes arbeidsliv skaper goder som på annen måte ikke ville kunne fremstilles, men denne høyeste form for arbeidskultur, og de økonomiske følger derav, ofres ikke megen oppmerksomhet hos våre økonomer. — Av læreboken hitsettes: »I den sentrale del av en storby kan tomtene få en økonomisk verdi som avgir det beste eksempel på at det ikke er arbeidet eller produksjonsomkostningene som betinger et økonomisk godes verdi.« — Hvorfor opptas en så uklar påstand i læreboken uten å forklare hva der menes som årsak til de høye tomtpriser? Bergen er ingen storby, men snaue grunnverdien i sentrum når dog så pass høyt, at ett mål grunn krever 40 000 kroner årlig i renter.

At der kan betales så store avgifter for grunn, samtidig som kapital og arbeide skal dekkes, er bare mulig ved det produktive samarbeide bylivet utvikler. Å anse denne grunnrente som annet enn omkostning på produksjonslivet er en av de virkelighetsfjerne tilbøyeligheter økonomer ofte kan gripe til, og det er neppe uten grunn at den danske professor Harald Westergaard kunne si at den herskende økonomiske lære er en sinnrig oppkonstruert tankebygning — *men den mangler fundamentet*. Det kan av den grunn være forståelig at læreboken avskjærer videre redegjørelse med følgende: »— man kan nesten si at eiendomsretten til jord — fremfor noen annen rett — har vært betraktet som hellig og ukrenkelig.« Men dette får ikke sin rette belysning når man unnlater å bemerke, at jordeieretten i en tusenårig utvikling helt har mistet sin opprinnelige karakter.

Harald tok odelen fra storbøndene — der som småkonger hadde skattlagt gårdsbrukene hver på sitt makt-

område — og han hindret derved fremkomsten av et adelsvelde i vårt land. Og frem gjennom tiden var skatteplikt til samfunnet knyttet til odelsjorden, et forhold som ble hele folkets anker i fedrelandet, som Chr. Gierløff uttrykker det.

100 år tilbake ble ennu herreds- og fylkesskatter vesentlig dekket av matrikkelskylden, men i 1865 var den sunket til 69 prosent av skattebeløpet, og idag er matrikkelskylden bare en skygge av det som var dens virkelige mening — at de naturlige fordeler odelsjorden gav innehaveren, i forhold til de jordløse, betinget en tilsvarende skyld til samfunnet.

Men ikke nok med dette. Odelsretten gjaldt opprinnelig bare de dyrkede arealer, og all utmark var almenning til fri bruk for alle, hvor enhver kunne dyrke jord og bygge hjem bare ved å betale matrikkelskyld for jord som ble dyrket. — I dag er all Norges natur utenfor folkets rekkevidde — hamstret og sanket i privat eie — en kilde til pantelån og gjeldsstiftelse som forskudd på fremtidens arbeidsutbytte. Istedetfor adelsvelde har vi fått et pantelånervelde som stadig stiger i styrke.

Opphevelse av matrikkelskylden, samferdselens utvikling og hypotekbankens billige lånepolitikk har i skjønn forening medført en veldig prisstigning på norsk jord, som derved er blitt dyrere og medfører større ansvar og risiko for den som skal bruke jorden. Og førsteprioriteten i bondens arbeide går i voksende omfang ut av landet til den internasjonale høyfinans. Men skylden for denne utvikling ligger hos oss selv. — Det har liten forbindelse med virkeligheten når læreboken sier, at det er først når det blir mangel på fruktbar jord at denne går over til å bli en økonomisk betydningsfull faktor.

Like ved våre bygrenser ligger store fruktbare arealer brakk idag som de lå der i vikingetiden. De er bare til å se på, med kummerlig beite for kreaturer, men sperret for arbeidslysten ungdom ved prisforlangende som ligger langt over bruksverdien. Disse ødemarker tilfredsstiller vesentlig en lystbetonet maktfølelse hos eieren, men mil etter mil undergraver de den økonomiske verdi av landets kostbare veinett, bygget ved tunge skattebyrder på arbeidslivet. — Det var en sund og folkelig tanke som lå til grunn for matrikkelskylden, som gjennom det felles samfunn gav hele folket andel i naturens gaver og kunne bevare denne også for kommende slekter, og det er ikke Vårherres skyld at disse har mistet denne rett i fredrelandet.

Det er nok så at særinteresser har hatt makt til å endre landets lov, men det har sikkert også vært medvirkende at forfedrene ikke forstod å innpasse byenes voksende grunnverdier under matrikkelskyldens prinsipper.

Under en omtale av jordens egenart og særstilling, som det uundværlige grunnlag for alt menneskeliv, ut-

talte professor H. Ermann for endel år tilbake bl. a.: »Til denne jordens egenart fordres en jordrett, som må være helt forskjellig fra rettsreglene for varer i overensstemmelse med rettens urgrunnsetning: »Likt skal behandles likt, ulikt skal behandles ulikt.«

Romerretten fra det nasjonalt rotløse keiserdømmes forfallstid stillet jorden under vareretten og overgav således medmenneskenes eksistensgrunnlag til den private uansvarlige og uinnskrenkede vilkårlighet.

Denne vilkårlighet gjalt jo dengang også overfor mennesker, nemlig for alle dem som var slaver — altså ting — »servi et ceterae res«, slaver og andre gjenstander. Denne romernes slaverett har vi oppgitt og berømmer oss derav. Men deres varerett til jorden, som i sitt vesen og sin virkning var nærbeslektet med slaveretten, har vi siden middelalderen overtatt fra Bologna med Justinianus' »Corpus juris civilis«, og ærer og priser den som hovedgrunnlag for nutidens kultur — — —.

Sådan lyder advarende røster fra mange fremstående menn, og et omfattende studiemateriale er til rådighet for våre økonomer, om de med ærlig vilje ønsker en dypere forståelse av arbeidsløshetens problem, et problem som vil føre sivilisasjonen utfor stupet og bringe vandalisme i høysetet, dersom det ikke løses etter fornuftens grunnsetninger.

Derfor vil jeg avslutte med et varselrop til våre sosialøkonomer:

»La oss få mer kristen moral og mindre hedenskap i våre lærebøker.«

Da vil vi komme nærmere det beste i gammel norsk samfunnstanke, og samtidig vil vi bedre forstå hva der bør gjøres for å la de vidunderlige tekniske fremskritt bli menneskene til velsignelse istedetfor til ulykke.

Halfdan Hansen.

Ovenstående artikkel er inntatt i »Bergens Tidende« 1. mars.

FLAMER
STORE MARKEVEI

»Sandpapiir Nr. 1«.

Utgitt av Festkomiteen i Malenmestrenes forening, Bergen.
Redaktør: Halfdan Hansen, Olav Kyrresgt. 44. Telefon 12779.

KJØP NORSKE TAPETER!

Vi vil i år bringe en mengde nytt i moderne
og vakre mønstre og farver til alle priser.

VALLØ TAPETFABRIK

VALLØ pr. TØNSBERG

Telegr.adr.: Tapetfabriken, Tønsberg

Telefon: 803 TØNSBERG

DEN NORSKE SANDPAPIRFABRIK

— VALLØ —

Fabrikerer Sandpapir i fortrinlig kvalitet

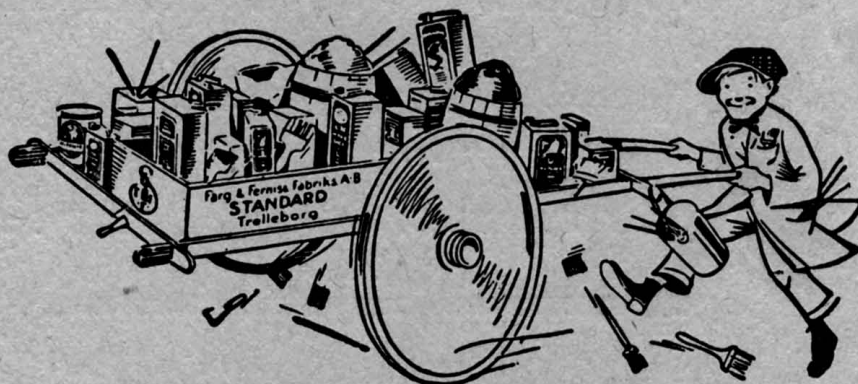
Støtt norsk industri — Bruk vårt Sandpapir.

Telegramadresse:
SANDPAPIR, TØNSBERG

Telefon:
803 TØNSBERG

Godt nytt år!

*„Standard”
Trelleborg.*

ARABIN til ethvert bruk:

(Tørklister)

Tapetsering
Linoleumspålegning
Bokbinding
Posefabrikker

Eskefabrikker
Papirfabrikker
Kartonasjefabrikker
Reiseeffektfabrikker

Skofabrikker
Rotasjonspresser
All slags etikettering
etc.

Til samme bruk fremstilles også flytende plantelim til laveste priser.

NORSK PLANTELIM A/S

OSLO

EMULSJONSFARGER

for MUR - TRE - TAKPAPP

BAUMANN'S TONFARGEPRØVER

Halvdan Hansen

OLAV KYRRESGT. 44

TELEFON 12779

544
545